

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Szerkesztőség:
Féltér 27. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Megjelen minden vasárnap reggel. Kéziratok nem adóznak vissza.

Előfizetési díj:
Egész évre 4 frt — Félévre 2 frt — Negyedévre 1 frt
Hirdetéseket
a kiadóhivatal mérsékelt árjegyzék szerint számít. Egyes szám ára 8 kr.

Kiadóhivatal:
Schvarcz Sándor könyvkereskedése, hová az előfizetési és hirdetési díjak küldendők.
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr.
Nyilttér petit sora 30 kr.

A homoki borok kelendősége.

Alig másfél évtizede, hogy az amerikai szőlővesszőkkel együtt behurczoltatott hazánkba a phylloxera. E rövid idő alatt annyira, oly rohamosan terjedt el, hogy ma már a legjelesebb bortermő vidékek a szó-szoros értelmében tönkre mentek. Sajnos, daczára a legerélyesebb intézkedéseknek, e kártékony rovar terjeszkedését meggátolni nem lehetett. Egy-más után pusztultak ki a legtermékenyebb és legkitünőbb hegyi szőlőink.

A hegyes vidékeken ott, hol ezelőtt világhírű borokat produkáltak, ma már szőlőföldek helyett burgonya vagy kukorica földeket találunk.

Hijába tettek egyes vidékeken kísérleteket az „amerikai“ szőlővesszőkkel, kellő eredményt nem értek el. Ha némely vidéken sikerült is a kísérlet, ha ellent állt is az amerikai vessző a phylloxera pusztításainak, de az amerikai szőlő fajok minőségre nézve még csak meg sem közelítették a magyar szőlő fajokat.

Tény az, hogy míg másfél évtizeddel ezelőtt Magyarországon évenként átlag 6 millió hektoliter bor termett — ma már 500.000 hektoliterre redukálódott. Vagyis ez más-

szóval annyit jelent, hogy még másfél évtizeddel ezelőtt évenként 40 millió forintot kaptunk a magyar borokért külföldről, ma egy krajczárt sem kapunk; sőt annyi borunk sem terem, mennyivel a bel-fogyasztást fődözhetnek. Ennek következtében volt kénytelen megengedni a kormány az olasz borok behozatalát. Így azután külföldről nem csak, hogy egy fillért sem kapunk borunkért, — de kénytelenek vagyunk 2—3 millió forinttal a külföldet gazdagítani.

Dicséretére legyen mondva a magyar törvényhozó testületnek és a magyar kormányknak, minden lehető elkövettek bortermelésünk előmozdítására.

Midőn látták azt, hogy a hegyes vidék bortermő vidékeit megmenteni nem lehet, a homokos vidék lakosságát ösztönözték a bortermelésre.

Mint általában tudva van, a homokban nem élhet meg a phylloxera: azonfelül egyes vidékeken oly kitünő és a mellett erős homoki borok teremnek, hogy majdnem kiálják a versenyt a hegyi borokkal. A mellett egyes szőlő fajok bőven teremnek, úgy hogy egy hold (1200 négyszögöl) évenként közönséges terméssel 25 hektoliter jó minőségű bort képes teremni. Nem csoda tehát, hogy a bor-kereskedők rövid idő alatt úgy

szolván előzönlötték az alföld bortermő vidékeit. Ennek következtében rövid idő alatt az az előtt értéktelen homoki földek ára hihetetlen magasra emelkedett. Ezzel együtt a szőlőtermelés is fokozódott.

Népünk nagy kedvvel és az igazat megvallva, a szó-szoros értelmében szakértelemmel művelte szőlőföldjét. Egy évtized leforgása alatt a legjobb minőségű és a legbővebben termő szőlőfajokat honosította meg.

Az állam szintén erélyesen ösztönözte és kedvezményekben részesítette a termelőket. Kecskeméten létesítette az ugynevezett „Miklós“ szőlőtelepet csak azért, hogy a homokos vidék lakosságát elláthassa kellő mennyiségű szőlővesszővel.

Egyszóval elmondhatjuk, hogy úgy az állam, mint a termelők minden lehető elkövettek, a homoki szőlőtermelés előbbre vitelére.

Alig telt azonban néhány év el, a homoki szőlőknek is támadt ellen-sége, még pedig veszedelmes.

1888-ban nálunk is fellépett a szőlőpenész (peronospora viticola) és azóta nemhogy megszűnt volna, hanem évről-évre nagyobb számmal lép el és teszi tönkre a homoki szőlők termését.

Ez alkalommal újból nem ismer-

A „CSONGRÁDI LAP“ TÁRCZÁJA.

Még a tyúk is kikaparja.

— Humoreszk. —

Irta: Mártonffy Imre.

— Micsoda? Huszonnégy darab ujdonatuj zsákot loptak el a magtárból? kiáltotta a bessenyői tisztartó dühösen.

— Épen két tuczat! viszonzá az ispán, mind meg annyi számozva és bélyegezve. Aztán minő vászon volt. Akár ingeket lehetett volna belőle varratni!

— De nem vasárnapra, jegyzé meg Sovány Ignác uradalmi irnok!

— Mindegy! Azért mégis a legfinomabb zsákvászon volt, Miskolczon vettük az árverésnél!

— Ez hallatlan vakmerőség! dünnyögé a tisztartó, miközben letette öblös tajtpipáját. Valóságos tolvaj csöcselék! Be kár, hogy többé nem szabad botoztatni valamennyit deresre húzatnám. No de majd végére járunk a dolognak. Amice Sovány! küldje ide kisbirót, hadd szimatoljon azokban a házakban, hol az enyveskezüket gyanítja.

A kisbiró megjelent, hogy küldetéséhez fogjon.

A tisztartó megrökönyödött, mert a malomban a molnár minden zsákot megszagolt s mégse volt eredménye.

Sovány Ignác hasonlóképp cselekedett a péknél. Semmi eredményt se mutathatott fel s mindketten az éjjeli órben bíztak.

Ez mint valami elkarhozottatott lélek járt a faluba. Két üveg badacsonyi igérték neki, ha az igazi tolvajokat elfogja. Ez a remény, hogy bort kap, tűzbe vízbe is kergette volna a tolvajokért. Megfigyelt minden szögletet, benézett minden hasadékban, lyukon s ugyanezt tette minden házban, hol hiuz szeme valami gyanusat látott. Bár sok gorombaságot kellett zsebre dugnia, sőt némely helyen seprűvel verték ki, mégse fedezett fel semmit.

Végre világosságot látott szeme előtt s Kukoriczák Jancsi fiát látta vászonnadrágban kijönni.

Rendőri orra már megérezte a badacsonyi bor szagát.

Nyájas szavakkal szólította meg a fiút s kérdezé, hogy anyja nem zsákból csináltatta-e a nadrágot? — mire a kis fiú elkezdett pityeregni s orditozva futott el.

Az éjjeli ór azonban a fiu után ment

s finom diplomatai nyelven adta tudtára az anyának, hogy a gyönyörű szövet annyira megnyerte tetszését, miszerint elhatározta, hogy ebből fog magának nadrágot csináltatni; ennél fogva kéri, mondaná meg hol lehet kapni e kitünő szövetet.

Oh! a bessenyői éji ór ravasz kópé volt s politikai beszédének bizonyosan lett volna hatása, ha a bömbölő fiú bele nem szól, hogy:

— Anyám az éji ór azt mondja, hogy te zsákból csináltad a nadrágot!

— Micsoda! kiáltá dühösen az öreg Kukoriczáné — én zsákból csináltam a nadrágot? — Én, te részeges gazember! Most mindjárt . . . . .

Hogy mit csináljon „most mindjárt“ azt az éjnek hú óre rövid fejtörés után is kitalálta.

Ő csak a söprűt látta Kukoriczáné kezében. „Futni szégyen, de hasznos“ azt tartotta szem előtt az éji ór s menekült ki a házból, kísérve a parasztnök hangos kacajától és a kutyák ugatásától.

— Csak nő ne lett volna! mondá a kisbirónak, midőn a község házához ment vissza és elmesélte az esetet neki. Asszonyok ellen nem lehet olyan határozottan fellépni. Ovatosnak kell lenni. De türelem! Majd napfényre kerül a dolog!

tetjük magát a penészgombát, mert hiszen azt már minden évben úgy e lap hasábjain, mint szóval eléggé ismertettük. Szükségesnek tartjuk azonban újból figyelmeztetni szőlőtermelő polgártársainkat a fenyegető veszélyre, mi okvetlenül be fog következni az esetben, ha a veszélylyel szemben oly makacs, oly közönyös magatartást tanusítanak, mint eddig tanusítottak minden figyelmeztetés, kérés és fenyegetés daczára.

Szomorú dolog, de tény, hogy még ma is akadnak oly elvakultak, sőt ki mondhatjuk oly tudatlanok, a kik a peronospora létezésében kételkednek, sőt azt határozottan megtagadják. Ezeket a szerencsétleneket azután hiába figyelmeztetjük, hiába ösztönözzük a védekezésre, nem ér semmit, sőt még azt is megérjük, hogy durva sértéssel viszonzják szívességünket. Szőlőtermelő polgártársaink legnagyobb része, azok, a kik a peronospora létezésében egyáltalán nem hisznek, a „baj“-t mindenre ráháritják, csak a peronosporára nem.

Ha nedves idő jár, akkor a nedvességre. Ha hűvös az időjárás, akkor hűvösre. Ha nyáron forróságok vannak, a mi pedig rendszerint van, akkor azt mondják, hogy a vessző „megsült.“

Ha nincsen forróság, akkor meg azt mondják, a vessző nem ért meg. Nekik egyszer a forróság miatt hullt le a szőlő levél, máskor meg a nedvesség miatt.

Egyszer a hideg miatt pusztul el a szőlő vessző „szem“-e, máskor meg enyhe tél miatt veszett el.

Tavaly szerintük az volt jó, hogy későn nyitottak. Az idén pedig előbb kellett volna nyitni, mert akkor nem a vessző hűge hozta volna.

Vannak olyanok, a kik meggyőződtek arról, hogy a permetezés hasznát, mert látták a különbséget a permetezett s a meg nem permetezett szőlők között; felis tették magokban, hogy permeteznek; de midőn rákerült a sor, azt mondták, hogy „hát ha magától is elmulik a baj.“

Pedig nem kell más, mint nézék meg a permetezett szőlők vesszőit és a nem permetezettét.

A permetezett szőlők vesszői egészséges rózsá pirosok. A nem

permetezett vesszők füstösek, olyanok, mintha meglennének pörkölve.

A permetezett szőlővesszők szeméi (rügyei) egészséges zöldek, ha ezekből ültetünk meg ojtunk, kifakadnak és nőnek.

A nem permetezett szőlők rügyei barnák, egy szál vesszőn alig találunk 1—2 ép szemet. Hiába ültetjük el, hiába ojtunk belőlük, hogyha nagy nehezen kifakadnak is, rövid idő alatt elszáradnak.

A nem permetezett szőlők tökéi különösen a nemesebb fajoké, elpusztulnak, elszáradnak, úgy annyira, hogy a vesszőt nem a tökefejből, hanem a nyakból hozzák és így termést nem hoznak.

A permetezett szőlő mustja édes, bora erős és zamatos. A nem permetezett szőlő mustja nem édes, bora savanyú, úgy annyira, hogy alig 1—1½ vagy 2 fokos. Lapunk felelős szerkesztője már 3 év óta rendszeresen permetezi szőlőjét, és a mustja 17 és fél fokos volt, a bora pedig 8—9 fokos.

Most már nézzük, hogy mi lesz a következménye annak, ha szőlőbirtokos polgártársaink továbbra is makacsul ragaszkodnak a „nempermetezéshez“!

Hát először is, apródonként ki vesznek a szőlőtökei.

2. szor. Ha lesz is termésük, oly gyenge lesz, hogy kereskedő nem fogja megvenni semenyiért sem. Korcsmáros ugyan meg fogja venni, de csak azért, mert a termelő kénytelen lesz potom árért tudni termésén. A korcsmáros úr azután hektoliterenként az ilyen rab „vállató“-hoz 3 liter spirítust önt és így mint 4—5 fokos bort ki fogja mérni.

3-szor. Elrontják a csongrádi bor hírnevét ann irra, hogy nem leszünk képesek borainkat eladni, a kik szőlőinket rendszeresen permetezzük és kitűnő kerti borokat produkálunk.

4-szer. Ősszel nem dönhetnek, mert télen a rügyek elpusztulnak. A peronosporás vesszőket el nem ültethetik, sem pedig azokból nem oltathatnak.

5-ször. A tökéken tavasszal rajta kell hagyniok a vesszőt, mert agyból vagy 2—3 szemes csapra nem metszethetnek. Ennek következtében

E zszakok után a hivatalszobába ment, hogy jelentést tegyen működéséről.

De végre csak nem indíthat pört Kukoriczák ellen egy pár új nadrág miatt? A bessenyői „törvényhatóság“ nem tartozott többé ama kórhoz melyben holmi Kukoriczákát kintpadra vonták, hogy vallomásra bírják, (ámbar a tisztartó nagyon hajlandó lett volna erre). Várni kellett tehát.

A zsákok nem kerültek napfényre. Vajjon mardosta-e a tisztartó szívét, vagy pedig Hekuba fonala ért véget, ezt nem tudjuk meghatározni.

Elég az hozzá, hogy a derék tisztartó szeptember vége felé egy szép napon ágyba került és — meghalt.

Végperczében kétely támadt benne a menyország igazságszolgáltatása iránt, a hova jutni remélt, mert a zsákoivajok még most is büntetlenül járkáltak és talán gúnyolták.

A temetés ünnepélyes volt.

Az úr a falom és a falu notabilitásai jelen voltak. Még a gonosz Kukoriczáné és társnői is ünnepélyesen lépdelnek az éji ór mellett, ki sorspadozó kalappját gyászfényol-

lal díszíté és hóna alatt énekes könyvet vitt. Igaz, hogy a fonákul gombolt kabát-nak bal lebernyege kissé rövidebbnek látszott és e helyzet komolyságát nagyon csökkentette; ehez járult még a hirtelen keletkező zápor, mely a kíséretet ugyan-csak megáztatta.

Az éji ór mindamellét méltóságteljesen haladt. Csupán a nők, mint ilyenkor tenni szokták, szoknyájukat esernyő gyauánt emelték fejük fölé.

Hah! de mi mutatkozott e pillanatban a kissé hátra maradt Sovány Ignác irnok uram szeme előtt?!

— Bessenyő 9. sz. — Bessenyő 24. sz. — 16. sz. sat.

Elborzadva állott, behajtott esernyőjét és meg lökte vele az éji ór, magához intette és némán mutatott a vádiratra.

A derék éji ór elejtette énekes könyvét, mely alkalommal két ludat halálra ijesztett és mondá:

Mégis van igazság a földön, mi sem marad titokban, mert még a tyúk is kikaparja!

Ott vannak a zsákok!

a tökét kiélik, elpusztítják.

6 szor. Ezután minden borkereskedő meggyőződést fog szerezni, hogy a termelő permetezte-e kellő időben a szőlőt és ha nem permetezte, mustját, vagy borát meg sem veszi.

A mi a védekezést és a folyadék mikénti elkészítését illeti azt lapunk mai számának közgazdasági rovatában irtuk le.

Mivel a peronospora elleni védekezést a szőlő virágzása előtt egy héttel okvetlenül meg kell kezdeni, szükségesnek láttuk, hogy jelen közleményünk által figyelmeztessük t. polgártársainkat a veszélyre. Megjegyezzük azonban, hogy ezt pusztán polgártársaink iránti szeretetből és ti-zteletből tesszük. Mert mi ezért sem kormánytól, sem semmiféle hatóságtól jutalmat sem nem veszünk sem nem kapunk, eléggé meg leszünk jutalmazva, ha lapunk olvasó közönsége tanácsunkat magáévá teszi, elfogadja.

Vegyék egyuttal tudomásul, hogy a peronospora elleni védekezés már csak azért is szükséges, mert szoporodását ideiglenesen csak olyan időjárás gátolná meg, mint az 1863-ik évi nagy szárazság, minek következménye az az évi nagy éh inség volt. Attól pedig özözze meg a Mindenható ez ország összes népeit.

UJDONSÁGOK

— **A püspök bérmautja.** A váczai egyházmegye fölszentelt püspöke, Jung János ő méltósága Csépan bevégezte a bérmautást; pénteken délután városunkba érkezett s rövid pihenés után a szomszéd Csany községbe utazott, hol szombaton részesíté a róm. kath. híveket a bérmautás szentségében. Csanyról Dócz községbe, onnan Dorozsmára utazik a püspök.

— **Esküvő** A helybeli fiatalság egyik rokonszenves tagja, Kovács Lajos, a „Csongrád vidéki“ takarékpénztár pénztárosa holnap, a hó 21 én vezeti oltárhoz Greskovits Pal földbirtokos kedves és szép leányát: Mariskát. Hosszantartó boldogságot kívánunk az új párnak.

— **Az elemi iskolai tanító testület** f. hó 14 én ülést tartott, Kossuth L. elhunyt nagy hazánkia emlékére összegyűlt végett. összeg számbavétele és annak hovatfordítása. Az iskolás gyermekek által összehozott fil-lérekből mint egy 50 frt. gyűlt egybe; mely a budapesti szobor bizottsághoz küldetik fel. — Az elemi iskolai tanító testületi ülés után a csongrádmegyei tanító egyesületek csongrádi fiók egyesülete tartott ülést Farkas Béla elnöklete alatt. Több folyó ügy elintézése után Farkas Béla az elnökségről lemondott, s lemondását a fiók egylet ismételt kérelmére sem vonta vissza. Az egyesület másik elnököt nem választott, tehát most azon helyzetben van, hogy nincs elnöke.

— **Műszaki munkálatok.** Nagyban folynak a műszaki munkálatok városunkban. A vasutól kiinduló műt épül, ma már a zsinór utcában rakják le a köveket. A tiszai 83-as számú átvezetés készítésénél nagy munkacróval dolgoznak. A munkálatot Káló Gyula kir mérnök vezeti. Végül a harmadik munka a tiszai köröszugi ármentesítő társulat töltési munkálata; itt is nagy erővel dolgoznak. Ezen munkálatnál alkalmazott fuvarosok a mámai réti birtokosok kaszáloját ugyancsak legeltetik, miért is az érdekelt tulajdonosok a nevezett helyre csendőrség kirendelését kérték.

— **Csongrádi tanulók a Kossuth-szoborra.** A helybeli polgári fiú iskola növendékei a maguk körében gyűjtést rendeztek Kossuth Lajos szobrára. A tanulók gyűjtéséhez tiszt. Droppa Károly és Sövényházy Antal tanárok 1—1 frttal járultak. A gyűjtött összeget, 8 frt 16 kr. a tanító ifjuság kíván-sága szerint a Szegeden létesítendő szobor javára küldte be az intézet egyik tanára.

— **Kézrekerült fairtó.** Nem rég tettünk említést arról a vad pusztításról, melyet az öreg Keviczki György nemes gyümölcsfákkal szépen beültetett szőlőjében egy éjjel ismeretlen gonosztevő vitt véghez: 17 drb termő almafát derékon fűrészelt el. Ez a jó madár hurokra került. Allitólág berugott fővel dísekedett nemtelen munkájával

így került a renélő bíró elé a ki vallatára fogta a fártót s ez mindent beismer. Tette okán azt vallotta, hogy a csészőn akart bosszút állani azért, mert a múlt évben rajta csípte a szilva lopásán s irgalom nélkül kísérte be a bíróságához.

KÖZGAZDASÁG.

Tápnövények veszedelme.

Folyt. és vége

Alig hagyta el a légyhátkaróját, csakhamar párosodik s a nőstény aztán haladéktalanul megkezdí a peterakást. E csétra a már szárba indult őszi vetéseknél az alsó leveleket, a tavasziaknál pedig a gyökereleveleket válsztja ki és barnás petéit azoknak felső lapjára helyezi. A parányi petékből, melyek szabadszemmel alig láthatók, a fiatal kukacok már néhány nap múlva kikelnek és azonnal az illető levél tövéhez vándorolnak; oda érve megállapodnak s a levélhüvely védelme alatt töltik álcaállapotuk egész idejét.

Az őszi vetéseknél tehát ilyenkor alulról felfelé az első vagy második bütyök felett találhatók; a tavasziaknál ellenben épen úgy, mint az őszi az őszi vetéseknél tapasztalhatjuk, közvetlenül a gyökér felett vannak megtelepedve. Míg azonban őszi a megtámadott gyöngye száraz, mint említve volt, mind kivésznek, tavasszal az nem esik meg, mert a kukacoknak rendszeren nem sikerül már a megerősödött növényt előlni. A növény szár tovább nő tehát, de a tápnedvét szívó kukacok állomáshelyein annyira meggyengül, hogy később nem bírja el kalasztat, hanem előbb utóbb megmörtök. Az ilyen gabonaföld aztán úgy néz ki, mintha valaki készakarva összeviszsa gázolta volna: a gyöngén fejlődhetett kalászok is jóformán mind üresek.

Junius második felében a kukacok bábbá alakulnak és belőlük július és augusztusban buvik elő a második vagyis a nyári nemzedék. Ennek a nyári nemzedéknek a nőstényei azután az őszi vetésekre tojják a petéiket s az ezekből fejlődő kukacok ismét az őszi vetéseket károsítják.

A hesseni légynek e szerint évenként két nemzedéke van. Az első nemzedék tavasszal a zöld őszi vetésekben, a második pedig aratás után a tarlóban éri tökéletes kifejlődését.

A mi az ellenszereket és óvrendszabályokat illeti, azok a következőkben foglalhatók össze:

a) Minthogy a légy második, nyári nemzedéke szeptemberben petéit szokta lerakni, tanácsos az őszi vetést minél későbbre halasztani, hogy mire a vetés kikel, a legyeknek már semmi nyoma se legyen.

b) A nagyobb mértékben megrongált és tönkretett vetéseket legelőszelűbb kora tavasszal minél előbb jó mélyen beszántani; ezzel nem csak azt érhetjük el, hogy a légy bábjai megsemmisülnek, hanem hogy az illető földterületet, a melyről különben is silány termés lett volna várható, még másképen is ki lehet használni és nevezetesen kapásnövények termelésére fordítani.

c) A nyári nemzedék kipusztítására ajánlható a tarló leégetése; a mennyiben pedig a bábok a gabonaszárak alsó bütykén vannak elhelyezkedve, előnyösebb hosszú tarlót hagyni, hogy ekként lehetőleg valamennyi báb elégethető legyen.

d) Sokkal célszerűbb ennél a tarlót aratás után azonnal minél mélyebben beszántani, a mely eljárással a legyek további fejlődése megakasztatván, az őszi vetések a légy támadásaitól lehetőleg megóvatnak.

Mindezeknek a védekezéseknek azonban csak akkor lesz meg a kellő eredménye, ha azokat nemcsak egyes gazdák követik, hanem a megtámadott vidéknek lehetőleg valamennyi birtokosa alkalmazza.

Védekezés a peronospora ellen.

Mai vezércikkünkben rá mutattunk a veszélyre, mi okvetlenül be fog következni, ha szőlőbirtokosaink nem védekeznek a peronospora ellen. Legkésőbb a jövő hét végén okvetlenül meg kell kezdeni a permetezést mind azoknak, a kik megakarják védeni szőlőiket a pusztulástól. Ennek következtében mihez tartás végett a következő eljárást ajánljuk t. polgártársaink szives figyelmébe.

Az első permetezést virágzás előtt egy héttel kell foganatosítani. Még pedig a

kik az idén először permeteznek 2°/o-os oldattal. Ellenben azok, a kik már tavaly is rendszeresen permeteztek 1¹/₂^o/o-os oldattal.

A második permetezést junius végéig kell eszközölni 2°/o-os oldattal.

A harmadik permetezést július végén legfeljebb augusztus elején kell végrehajtani szintén 2°/o-os oldattal.

A kik az első permetezési bármilyen okból is elmulasztották, azoknak azt ajánljuk, hogy junius közepén 2¹/₂ — 3°/o-os oldattal permetezzenek.

A kik pedig mind az első, mind a második permetezést elmulasztották, július végéig 3¹/₂ — 4°/o-os oldattal kell, hogy permetezzenek; mert az esetben, ha a permetezést augusztus elejéig halasztják, akár milyen erős oldattal sem érnek célzt; a mennyiben augusztus elején a téli spórak kezdenek fejlődni és azokat megsemmisíteni csak oly szerrel lehetne, mi a szőlő-vesszőt is tönkre tenné.

Legmelegebben ajánljuk azonban mindenkinek, hogy a harmadszori permetezést legfeljebb augusztus 10-ig befejezze. Még pedig azon aknál fogva; mert akkor még a szőlő bogyói nem fejlődnek ki, aprók. Csak az augusztusi meleg napok hatása alatt kezdenek tökéletesen fejlődni és nőni; ennek következtében a szőlő szemekre esett permetet le potyog, le hull; úgy, hogy őszzel a jól kifejlődött bogyóban egy csepp permetet sem találhatunk. Mert utóvégre is be kell vallanunk, hogy a szer mivel a permetezést eszközöljük mérges. Ha a rézgáliczhoz oltott meszet, vagy mosó szódát adunk, az esetben réztelec-éleny keletkezik. Már pedig réz vegyületek mindannyian ártalmasak az egészségnek kis mértékben is.

A 2°/o-os folyadék elkészítése a következőképpen történik:

90 liter tiszta vízben feloldunk 2 kgr kristályos szódát vagy e helyett 2 kgr oltott meszet. Azután egy réz vagy cserép edényben 10 liter vízbe 2 kgr rézgáliczot (kékkő) adunk és azt felforraljuk. Midőn felforrott, folytonos kavarással hozzá öntjük a szóda vagy mesz oldathoz, azután még legalább 10 percig folytonosan kavargatjuk. Az így nyert kékszínű folyadékot valahányszor a permetezőzt megtöltjük, tehát használat előtt újból felkavargatjuk.

Tapasztalatból tudjuk, hogy egy hold szőlő egyszeri megpermetezéséhez 3 hektoliter folyadék szükséges. 3 hektoliter folyadékhoz 6 kgr. kékkő és 6 kgr. szóda szükséges. 1 kgr. kékkő 32 kr., 1 kgr. szóda 10 kr, tehát egy hold szőlő egyszeri bepermetezése 2 ft 52 krba kerül. Ennélfogva egy hold szőlő 3 szori rendszeres permetezése 7 ft 56 krt igényel.

Nagyon természetes, hogy legelőkeletesebben permetező géppel lehet permetezni. Mindazonáltal, a ki szegénységénél fogva ezt nem képes beszerezni, a következőképpen járhat el: A folyadékot az előirt módon elkészíti, azután kimer belőle egy dezsába, elővesz egy csizókoprüt vagy meszelőt és ezzel beszenteli a szőlőlevelet.

A mi a gépeket illeti, azok majdnem kivétel nélkül jól megfelelnek a czélnak. Mi mindazonáltal a „Természettudományi Közlöny“ után is és a mennyiben igen czélszerűnek és tökéletesnek találtuk, a Vermorel-féle „Eclair“-t ajánljuk t. polgártársaink figyelmébe.

A közönség köréből.

Igen tisztelt szerkesztő úr!

Engedje meg tisztelt Szerkesztő úr, hogy becses lapjában olyan dolgokról tegyek említést, a melyek közérdekűek és mindenesetre figyelmet érdemelnek.

Pénteken reggel kísértálmam a piacra; éppen hetivásár volt nagy közönség részvételével és egy helyen javában árusították a különféle halakat. Pedig úgy tudom, hogy május havában tilalmas a halászat. Most már csak arra vagyok kíváncsi, kinek az engedelmével és elnézéssel árulják a halat a piacon és hol halásznak, mikor most a törvény tiltja?

Sétáltam tovább a baromfi piac felé. Hát itt meg egy jól megteremtett, piros képű kofa asszony (nem Szlapákné volt) egyenesen a köcsikről szedte-le s minden tiltakozás dacára vásárolta össze a csirkeket a nagy

közönség előtt. Ha aztán a nagy közönségnek még maradt valami, hát megvehette, vagy pedig bosszusan sétélhatott hazafelé. Tehát Csongrádon a kofaasszonyág előszőr és csak azután a közönség? Ezen a bajon vajon ki segít?

No, a harmadik dolog veszedelmes darázs-fészék mert a mészáros urakról van szó. Adnak olyan húst, a milyent akarnak. Ara kgrammonként csak 52 kr! A vidéken sehol nincs ilyen drága a hus és bisonyára jobbat kapnak máshol, mint nálunk, mert utána néznek, hogy jó husban levő jószág kerüljön a vágóhidra.

De Csongrádon? . . . Tartsuk szerencsénknél, hogy egyáltalában marhahúst kapunk, mert itt a közönség van a mészárosért, és nem megfordítva.

Hát ennek a bajnak van-e orvosa?
Csongrád, 1894. május hó.

Tisztelettel

Egy a sok közül.

Felelős szerkesztő: ÉDER JÁNOS.

Kiadó laptulajdonos: SCHWARCZ SÁNDOR.

NYILTTÉR. *)

LEGELŐNYÖSEBB

törlesztéses kölcsönöket

földbirtok és városi bérházra kizárólagos közreműködésem mellett a legcsekélyebb költség mellett nyerhetnek a birtokos urak nyolcz nap alatt.

Mindennemű felvilágosítással díjmentesen szolgál

Schäffer Vilmos

jelzőlog kölcsön irodája

Szegeden szabadkai sugárút

25. számú saját házában.

Megbízható egyének az iroda képviselőjére alkalmaztatnak.

8021/894.

Hirdetmény.

A szegedi kir. tszék közhírré teszi, hogy a csongrád-sővényházi ármentesítő- és belviz-szabályozó társulat részére Csany község határában elfoglalt földterületekre nézve a jogérvényesen megállapított terv alapján kisajátított földterületeknek a 22751/892-sz. a. kelt végzésben megnevezett tulajdonosnál az egyezség nem sikerülvén, az 1881. XLI. t. cz IV. fejezetében szabályozott eljárás nevezetesen a kisajátítást szenvedettekkel az egyezség megkísértése, — a kisajátítás valódi s teljes kártaianítása céljából a kisajátítás alatti területek kártalanítási árára nézve új szakértők alkalmazásával s kisajátítási összeírás sorrendje szerint minden ingatlan részlet tekintetében külön-külön a becsléskor létező árakra tekintettel leendő foganatosítása határidőül 1894. június hó 11-ik napjának d. e. 8 órája Csany község közházában kitűzetik, s az eljárás vezetésével Faragó László kir. trvszki bíró egy melléje veendő jegyzőkönyv vezetővel megbízatik.

Miről az összes érdekelték, úgy az ismeretlen tartózkodásuak részére kirendelt ügygondnok Réti Ernő ügyvéd azzal értesítettik s illetve idéztetnek meg, hogy az érdekelték elmaradása a kártalanítás kérdésében határozat hozatalát nem gátolja, s hogy a feleknek elmaradása miatt igazolásnak helye nincs.

Kelt Szegeden a kir. tszék polg. oszt. 1894. évi április hó 19-én

NAGY, sk.

MUSKÓ, sk.

jegyző.

(P. H.)

elnök

916. sz. hoz

894. tk.

Arverési hirdetményi kivonat.

A csongrádi kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Révész Mária Salánki Antalné végrehajthatónak Révész János végrehajtást szenvedő elleni 89 frt 13 kr. tokekövetelés és minden járuléka iránti végrehajtási ügyében a csongrádi kir. járásbíróskodás területén lévő, Csany községben fekvő, a csanyi 1. számú tjkvben foglalt Gróf Károlyi Alajos, Gróf Károlyi Tibor ifj., Gróf Károlyi István, Gróf Károlyi Klára, Gróf Károlyi Margit és kiskorú Gróf Károlyi Georgina nevével álló 1 hrsz alatti uemesi birtoknak alkatrészét képező örökvaltságos, a végrehajtást szenvedett Révész Jánosnak a 327 térkép régi 121 hrszámú 220 □ öl területű üres portához való és 40 frtra becsült joga, továbbá ugyan azon portán épült gubyhóhoz való és 5 frtra becsült joga a 327 térk. régi 122 hrszámú kistized posta dűlőbeli 1 637 1600 hold területű földhöz és az abban lévő terményekhez való és 325 frtra becsült joga, a 834 térkép régi 587 b hrszámú nagyonyomási dűlőbeli 1062 □ öl területű szántóhoz 100 frtra becsült joga a 835 térkép régi 1289 b hrszámú palé dűlőbeli 32 □ öl területű legelőhöz 4 frtra becsült joga, az 1324 térkép régi 1290 b hrszámú palé dűlőbeli 800 □ öl területű legelőh. 75 frtra b. joga, s 1642 térkép régi 1486 hrszám 1545 □ öl területű réti földhöz és az abban lévő terményekhez s o. é. 285 frtra becsült joga a Károlyi Grófok mint tkvi tulajdonosok jogainak épségben tartása mellett az arverést a feut ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt jogok az 1894 évi május hó 31-ik napján délelőtti 9 órakor Csany község háza tanácstermében megtartandó nyilvános arverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak a becsárának 10 százalékát — vagyis 4 frt 50 krt, 32 frt 50 krt, 10 frt 40 krt, 7 frt 50 krt és 28 frt 50 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t-cz. 42-ik paragrafusában jelzett — árfolyammal számított és az 1881 évi nov. hó 1-én 3333. sz. a keltizásügyi-miniszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Csongrádon, 1894. évi Április hó 23-ik napján

A csongrádi kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság
Szarka, kir. bír.

FÉRFIAKNAK

mely a fiatal kor bűneiben rejlik, (Onaine) vagy mértéktelen életmódban elvesztett vagy elgyöngült férfierőben szenvedők Osztrák-Magyarország és Franciaországban kitiintetett gyógy-gépezet (zsebhen hordozható) magánhasználatra biztos gyógyymód. A legkitünőbb tanárok által ajánlva. Ezernyi köszönő levél tanácsolja minden érdek nélkül ennek használatát.

Utastási fizetek küldetnek

ingyen és bérmentve

Dr. Altmann Károly,

BÉCS,

VII. Mariahilferschtrasse 70. 10-26

Unghvári Péter

fogorvosi műterme Szegeuden,

új-Majer-féle ház, „Európa”-szálloda mellett

MÚFOGAK és FOGSOROK

24—48 óra alatt fájdalom nélküli betétele

Cautschuk és arany alapon a legszabályosabb kivitelben.

PLOMBIROZÁSOK

a legfinomabb jegecz- és laparannyal, platinával, ezüsttel stb.

FOGAK TISZTITASA

mindenféle fog- és szájműtétek.

RENDELÉSI IDŐ :

D. e. 9—12-ig. — D. u. 2—5 óráig.

FOGMŰTÉTEK ALTATÓ-GÁZZAL :

D. e. 11—12-ig.

Vidékiek és átutazók

előleges bejelentés ezetében tartózkodásuk idejére különös tekintetben részesülnek.

Gr. Keglevits István utd.

cognac gyár **PROMONTORON,**

mely 1882-ben alapított az osztrák-magyar monarchia legnagyobb és legjelentékenyebb cognacgyára

* és ** cognacját csak 1885. és 1886. ban.

*** " " " 1888-ban.

**** " " " 1891-ben

hozta forgalomba.

E gyár a már korábban közzétett hivatalos kimutatás szerint a mult termelési évadban :

1.178.650 liter bort

dolgozott fel, s a jelen termelési évadban feldolgozott bor mennyiségéről, mely a mult évit megközelíti, hivatalos okmányokat rövid idő mulva közzé fog tenni.

Fentiek eléggé bizonyítják ezen gyár üzemének kiváló szoliditását, s ezért bizvást arra számíthatni, hogy bárki, ki a cognacnak megbízhatósága és minőségének kitünőségére szult fektet a kizárólag csak diszoklevelekkel kitiintetett **mindenütt kapható**

GRÓF KEGLEVICH ISTVÁN

cognac-ot

fogja kérni.

A gr. Keglevich István utd.

promontori cognacgyár igazgatósága

Budapestben.

Cséplőgéptulajdonosoknak!

AZ URİKÁNY-ZSILVÖLGYI MAGYAR KÖSZENBÁNYA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

ajánlja a cséplési idényre a gőzcséplőgépekkel rendelkező t. földbirtokos uraknak

I. SO MINŐSÉGŰ LUPÉNYI KÖSZENÉT

mely gőzfejlesztő erőben majdnem egyenrangú a legfinomabb porosz szenekkel és mint darabos-, koczka-, dió-, rostalt-akna-, akna-, dara- és porszen jön forgalomba.

Megrendelések ideje korán küldendők akár a társaság vezérigazgatóságához **Budapest, Nádor-utca 13.**, akár a társaság képviselőjéhez

2-6

Dratsny Lajos urhoz Arad,

a hol mindennemű felvilágosítással is készségesen szolgálnak.

Miniszterileg engedélyezett

**SZEM- ES FÜL-GYÓGYINTÉZET
SANATORIUM**

Szegeuden, Laudon-utca és Mars-tér sarkán.

Az intézet fekvő- és bejáró betegek számára van berendezve, kapcsolatban egy külön

trahoma rendelő-intézettel

Folytonos orvosi felügyelet. Gondos ápolás, ellátás és élelmezés. Utmutató (Prospektus) ingyen s bérmentve.

BETEGFELVÉTEL EGÉSZ NAPON AT. — Intézeti igazgató orvos:

Dr. Fatta Marczel.

8-10